

Imkerpedia.nl

Albert Stoter

Het is misschien een beetje een rare tijd van het jaar om het over separeren en over de methoden van Snelgrove te hebben, maar onderstaande begrippen zijn vast bij velen nog niet bekend en dan levert dit stukje vast wat ideeën voor het komende bijenjaar.

Separeren

Separeren – (af)scheiden – doe je met een separator. Een separator kun je zien als een dekplank met aan de zijkanten een opstaande rand, die zo hoog als de bijenruimte is, en met ergens in de dekplank een met gaas afgedichte opening. Deze opening kun je desgewenst ook geheel afsluiten met een passend plankje. In de rand aan de voorkant zit ergens een draaibaar stukje dat kan functioneren als afsluitbare vliegopening. Zo'n separator kun je niet alleen gebruiken om te separeren maar ook als reisraam en als bodem (zie Imkerpedia).

Bij het separeren gebruik je de separator om de doorgang tussen twee kastdelen te blokkeren. Als het gazen gedeelte van de separator niet met het plankje is afgesloten dan

- kunnen de door het gaas gescheiden bijen wél voedsel met elkaar uitwisselen,
- zullen nestgeuren uit de beide kastdelen mengen, en
- profiteert het bovenste volk van de opstijgende warmte uit het onderste volk.

Velen zullen dit wel een hele magere definitie van separeren vinden, maar het separeren wordt op zoveel verschillende manieren en voor zoveel verschillende doelen toegepast dat de grootste gemene deler mijns inziens alleen het bovenstaande is.

Zo kun je het separeren toepassen in het kader van zwermverhinderen, bij het verenigen, bij het tijdelijk afgescheiden houden van een hoeveelheid voedselbijen (als starter bij de koninginenteelt), en bij het boven een groter volk laten overwinteren van kleinere volkjes (cq. reservekoninginnen). En zo zijn er beslist nog meer toepassingen.

Waarschijnlijk werd het separeren voor het eerst toegepast bij het van elkaar gescheiden houden en dan later weer samenvoegen van (kunst)zwerm en hoofdvolk, en ook dat kan weer op veel verschillende manieren. Onderstaand een globale beschrijving van slechts één van die manieren.

Je plaatst de kast met voorzwerm (of koninginnenaflegger) op de plek en bodem van het hoofdvolk waar deze van af is gekomen

(of genomen). Hier bovenop leg je de separator met geopende vliegopening en open gazen gedeelte. Bovenop de separator zet je het hoofdvolk.

Door deze actie zullen alle reeds op de onderste vliegopening georiënteerde bijen uit het hoofdvolk zich bij de oude koningin in de onderste bak voegen. Hierdoor kan deze oude koningin vlot weer volop aan de leg. In het hoofdvolk (boven de separator) wacht je vervolgens op de tuter om vervolgens laat op de dag alle doppen te breken.

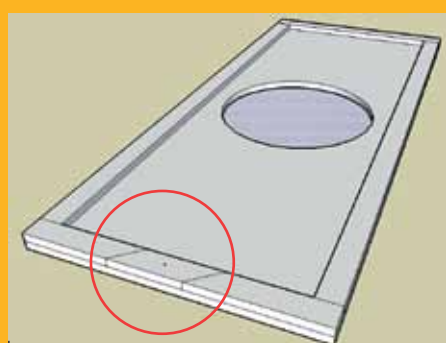
Zodra de jonge koningin van het hoofdvolk aan de leg is, verenig je de beide volken weer door de oude koningin weg te nemen en de separator te verwijderen. Als uit een moerloosheidsproef is gebleken dat er geen jonge koningin aan de leg is geraakt dan verenig je met behoud van de oude koningin.

Kenmerken van deze ene manier van separeren: de oude koningin blijft zo lang mogelijk zo optimaal mogelijk aan de leg, en je hebt op je bijenstand minder plek nodig. ■

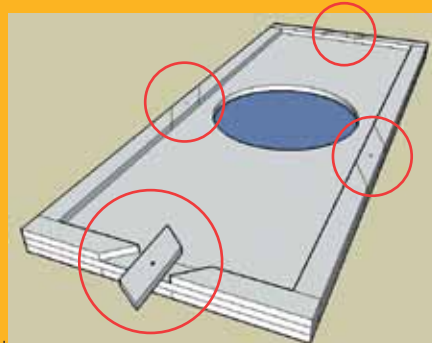
Snelgrovebord

Het Snelgrovebord kun je zien als een separator met uitbreidingen. Bij het snelgrovebord zitten zowel aan de boven- als aan de onderkant 'opstaande' randen en in die randen zitten aan meerdere zijden meerdere (boven elkaar gelegen) vliegopeningen. In het reeds geschetste separeervoorbeeld zou je het snelgrovebord bijvoorbeeld als volgt kunnen toepassen: zodra de tuter er is, sluit je de tot dan gebruikte bovenste vliegopening van het snelgrovebord en open je die vlak er onder, die dus naar de (kunst)zwerm leidt. Hierdoor worden aan het hoofdvolk wederom heel veel bijen (met name vliegbijen) ontnomen. Door deze extra aderlating zal het hoofdvolk waarschijnlijk niet meer willen zwermen en het doppen breken wordt dus overbodig. Uiteraard heb je op een andere zijde van het snelgrovebord ook weer een nieuwe bovenste vliegopening voor het hoofdvolk geopend.

Al in 1933 beschrijft Louis Edward Snelgrove in zijn boek meerdere methoden waarop je het zwermen kunt beperken en verhinderen zonder dat daar het breken van doppen aan te pas komt. Altijd komt het er op neer dat er op meerdere momenten vliegbijen worden 'afgetapt' van het volk dat anders wellicht zou gaan zwermen. Snelgrove beschrijft daarbij overigens ook manieren waarop je dat kunt bereiken zonder het snelgrovebord. ■

Separator met gesloten schuifje - de ronde doorgang, hier met gaas, kan met een rond plankje helemaal worden afgesloten

Snelgrovebord, met een van de schuifjes geopend